

Projekt TIMSS rozlišuje u žáků čtyři vědomostní úrovně: nízkou, střední, vysokou a velmi vysokou. Každá z nich je vymezena na škále výsledků TIMSS minimálním počtem bodů, kterého musí žáci dosáhnout.⁶

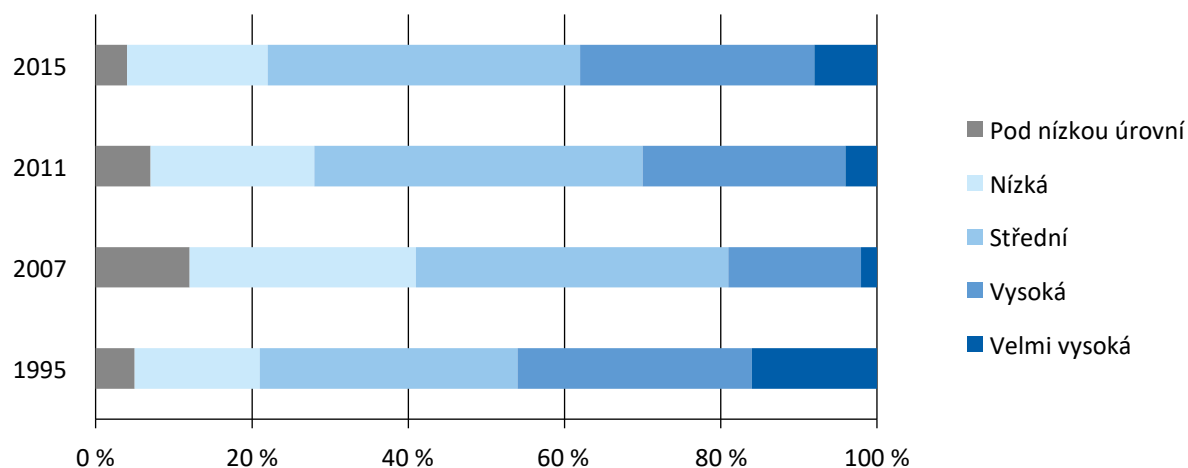
Podíl žáků v jednotlivých vědomostních úrovních v matematice uvádíme pro vybrané země v tabulce 2.1. Přibližně jedna třetina až polovina žáků východoasijských zemí dokáže své schopnosti uplatňovat v nejrůznějších složitých situacích a umí zdůvodnit své uvažování. Tito žáci dosahují velmi vysoké vědomostní úrovně. Následuje Severní Irsko a Rusko, kde se nachází přes 20 % takových žáků, zatímco v ostatních zemích je jejich podíl výrazně nižší. V České republice je takových žáků 8 %, což přibližně odpovídá průměru členských zemí EU. Naopak 4 % českých žáků dosáhla v matematice velmi slabých výsledků. Jedná se o žáky, kteří neprokázali ani dostatečné základní znalosti a nedosáhli ani nejnižší vědomostní úrovně (průměr EU činí 5 %).

Podíly českých dívek ve vědomostních úrovních se liší málo od podílů chlapců, avšak alespoň druhé nejvyšší úrovně dosáhlo o 5 % více chlapců než dívek. Jde o statisticky významný rozdíl.

Za uplynulých 20 let se téměř ve všech zemích, které se zúčastnily testování v roce 1995 i v roce 2015, statisticky významně zvýšil kumulovaný podíl žáků (všichni žáci z vyšší úrovně dosahují automaticky i úrovně nižší) ve všech vědomostních úrovních. Neplatí to pro Maďarsko s Norskem, kde jsou podíly alespoň v jedné úrovni srovnatelné v obou šetřeních, a pro Českou republiku s Nizozemskem, kde jsou podíly žáků z roku 2015 nižší ve dvou, respektive ve třech nejvyšších vědomostních úrovních.

V České republice pozorujeme od roku 2007 do roku 2015 snižování podílu žáků v nízké vědomostní úrovni a pod touto úrovní a to až na hodnoty přibližně srovnatelné s rokem 1995. Odlišná situace je však na opačném konci spektra žákovských výsledků. Od roku 2007 se sice podíl žáků ve dvou nejvyšších úrovních zvyšoval, ale přesto je ve velmi vysoké úrovni jeho hodnota z roku 2015 poloviční v porovnání s rokem 1995.

Obrázek 2.1 Porovnání zastoupení českých žáků ve vědomostních úrovních za 20 let (TIMSS 2015 – matematika, 4. ročník)

6 Jednotlivé úrovně jsou podrobněji popsány v příloze 1.